

Datum

2019-08-07

Vår referens

Irma Cupina

Utredningssekreterare

irma.cupina@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss om Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) HVO-2019-2557

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått slutbetänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) på remiss för direkt besvarande i samråd med funktionsstödsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Utredningens övergripande uppdrag har varit att föreslå hur yrket undersköterska kan regleras så att kvalitet och säkerhet ökas i hälso- och sjukvården samt omsorgen. Utredningen föreslår att en skyddad yrkestitel införs för undersköterskor. Regleringen innebär att endast de som har viss utbildning eller kompetens kommer att få använda yrkestiteln undersköterska. Malmö stad är positiv till förslaget om att en skyddad yrkestitel införs för undersköterskor. Malmö stad har frågeställningar gällande förslaget om validering och kostnader förenade med detta.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om remissen *Stärkt kompetens i vård och omsorg* (SOU 2019:20).

Beslutsunderlag

- Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20)
- G-Tjänsteskrivelse HVON 2019-08-29 Remiss om Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20)
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2019-08-20

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2019-08-29

Beslutet skickas till

Socialdepartementet

Funktionsstödsnämnden för kännedom

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för kännedom

Ärendet

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har fått slutbetänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20) på remiss för direkt besvarande i samråd med funktionsstödsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har

inhämtat underlag från funktionsstödsförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningens förslag till yttrande redogör för förvaltningarnas samlade bedömning.

Utredningens kartläggning visar att kompetensen inom vård och omsorg på undersköterskenivå behöver stärkas och tydliggöras. Kartläggningen redovisar stora skillnader mellan utbildningar gällande såväl längd som innehåll, framförallt inom vuxenutbildningen. Utredningen menar att detta har lett till stora variationer i kompetens mellan undersköterskor trots samma yrkestitel. Då undersköterskeyrket hittills varit oreglerat har även vem som helst kunnat anställas som undersköterska och genomföra vårdåtgärder utan relevant utbildning. Utredningens bedömning vilar på huvudmännens och arbetsgivarnas ansvar att se till att rätt kompetens finns för arbetsuppgifterna så att arbetsfördelningen bidrar till en effektiv verksamhet med kvalitet. För att ytterligare öka kvaliteten och säkerheten för patienter och brukare pekar utredningen på att arbetsgivarna behöver ta tillvara undersköterskornas kunskaper på ett mer effektivt sätt. Kvalificerade arbetsuppgifter bör därför fördelas till de medarbetare som har utbildning och kunskap.

Utredningens övergripande uppdrag har varit att föreslå hur yrket undersköterska kan regleras så att kvalitet och säkerhet ökas i hälso- och sjukvården samt omsorgen. Utredningen föreslår att en skyddad yrkestitel införs för undersköterskor. Regleringen innebär att endast de som har viss utbildning eller kompetens kommer att få använda yrkestiteln undersköterska. Därutöver föreslår utredningen bl.a. följande i syfte att regleringen ska kunna uppnå önskad effekt och kvalitet och säkerhet:

- Socialstyrelsen ska vara behörig myndighet för det reglerade yrket undersköterska och pröva ansökningar om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska.
- Socialstyrelsens beslut ska kunna överklagas.
- Socialstyrelsen ska också få meddela föreskrifter om vilken kompetens som ska anses motsvara en undersköterskeexamen och ge rätt att använda yrkestiteln undersköterska.
- En avgift ska få tas ut för prövning av ansökan om bevis om rätt att få använda yrkestiteln undersköterska. Utredningen föreslår att avgiftsklass 2 ska användas, samma avgift som vid ansökan om bevis om rätt att kalla sig specialistsjuksköterska, i nuläget 700 kronor.
- Den som olovligen använder yrkestiteln undersköterska ska dömas till böter.
- En myndighet får i uppdrag att under en avgränsad period validera kompetens och utföra de ytterligare åtgärder som kan behövas för att underlätta för huvudmännen och för enskilda att ansöka om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska.
- För att upprätthålla en långsiktig och hållbar kompetensnivå bör Skolverket samråda med Socialstyrelsen om innehållet i utbildningen till det reglerade yrket undersköterska.

Förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2025. Övergångsbestämmelser ska finnas som möjliggör för flera idag verksamma att t.o.m. den 31 december 2029 ansöka om bevis om rätt att använda

yrkestiteln undersköterska. Övergångsbestämmelsen syftar till att under en period om fem år möjliggöra även för de yrkesverksamma som saknar undersköterskeexamen men som har genomgått tidigare gymnasieutbildning eller motsvarande kommunal vuxenutbildning, att ansöka om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska under förutsättning att den sökande har minst 1 350 godkända gymnasiepoäng i yrkesämnena och, om inte synnerliga skäl föreligger, har arbetat i yrket minst tre år de senaste fem åren, räknat från tiden för ansökan. Vidare ställs krav på godkända kurser och att yrkesutövaren ska ha arbetat minst på halvtid under tre år.

För att ytterligare kvalitetssäkra undersköterskeyrket föreslås att yrkestiteln kopplas till en ny vård- och omsorgsutbildning som leder till en undersköterskeexamen. Med yrkesregleringens krav på kompetensnivå och en samlad vård- och omsorgsutbildning väntas verksamheternas kvalitet och säkerhet att öka.

Ansvariga

Gisela Gréen, förvaltningsdirektör